

MİLLETLERARASI KIYI GEODEZİSİ SEMPOZYUMU

Derleyen : Müh. Alb.

Mehmet GÜRBAY

Yd. P. Atgm.

Yücel ERKEN

Uluslararası Geodezi Cemiyeti ve Astronomik ve Geodezik Okyanus Araştırmaları Enstitüsü 1970 yılı Temmuz ayında, Alman Geodezi ve Geofizik Birliği'nin daveti üzerine Münih'te toplanmıştır.

Bu toplantı, Arzın Son Devrine ait Hareketlerini İnceleme Komisyonu'nun üçüncü Sempozyumunda alınan kararlara uyularak yapılmıştır. Sempozyumun gayesi, deniz coğrafyacılığının, geodezi bilginlerinin ve bilim adamlarının aşağıda zikredilen konuları müzakere ederek, müşterek çalışma mekanizmasını incelemeleri idi.

Toplantı çalışmaları için gerekli faaliyetler Astronomik ve Geodezik Okyanus Araştırmaları Enstitüsü Kurulundan Dr. G.W. Lennon, Uluslararası Geodezi Cemiyeti Başkanı Prof. Sigl ve heyeti tarafından yapıldı.

Yerel çalışmalar ise Prof Sigl'in başkanlık ettiği ve A. Bauch'un sekreterliğini yaptığı küçük bir Hazırlık Kurulu tarafından yürütüldü.

Sempozyuma aşağıdaki yirmi dört ülkeden yüz kadar bilim adamı ve geodezi ve osenografi Enstitülerine bağlı delegeler katıldı. Avustralya, Belçika, Brezilya, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Federal Alman Cumhuriyeti, Macaristan, İtalya, Japonya, Monako, İsviçre, Norveç, Güney Afrika, İspanya, İsveç, Hollanda, Türkiye, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Venezüela.

Sempozyum 20 Temmuz Pazartesi günü Bavyera İlim Akademisi genel kurul salonunda başladı.

Bu açılış töreni sırasında, Kopenhag'dan Dr. O. Simenson'a, Avrupa Müşterek Nivelman Şebekesi'nin kurulmasındaki çalışmaları ve Kıyı Nivelman çalışmalarında milletlerarası işbirliğine katkısından dolayı, Münih Teknik Üniversitesi şeref doktoru ünvanı verildi. Milletlerarası bir keman kuarteti bu töreni renklendirdi.

Sempozyum'da, 21 Temmuz ve 23 Temmuz tarihleri arasında yapılan sekiz oturumda 41 tane araştırma raporu sunuldu.

Program kurulu, programı fazla yüklü yapmayıp faydalı sonuçlar çıkarılabilecek münazaralara zaman ayırabilmesi için çok titiz davranmıştı.

22 Temmuz gecesi, Paris'ten Mr. Eyries'in başkanlığında, IAG üyelerinin ve Astronomik ve Geodezik Okyanus Araştırmaları Enstitüsü Müsavere Kurulu üyelerinin katıldığı Gelgitler ve Ortalama Deniz Seviyesi konulu bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda ele alınan esaslı konular deniz coğrafyacıları ile geodezi uzmanlarının müşterek çalışmalarının gereği ve araştırma çalışmalarının gerek milli gerekse milletlerarası sahalarda olsun daha fazla desteklenmesi gerektiği idi.

Bilimsel çalışmalar, 23 Temmuz günü öğleden sonra, Paris'ten Mr. Cahierre'nin başkanlık ettiği toplantı ile sonuçlandı. Milletlerarası Kıyı Nivelman Sempozyumu aşağıdaki önerileri kabul etmiş bulunmaktadır:

1 inci Tavsiye

Deniz seviyesinin zaman içerisindeki değişikliklerinin tesbiti için gerekli asgari kıyı noktası yerel markasyonunun, öncelikle milletlerarası bir şebeke halinde tesisi ve, ikinci derecede olmak üzere, ortalama deniz seviyesinin mekân içerisindeki değişikliklerinin tetkikine başlamak için deniz coğrafyası bilgilerinin temini konusunda şu tavsiyeler önerilmiştir:

Her ülke, kendi imkânları nisbetinde, daha müttekâmil gelgit ölçme tesisleri kurarak bunların bilim adamları tarafından kullanılmasını sağlayacak; deniz seviyesinde meydana gelen değişikliklerle ilgili parametrelerin gözlemini yapacak; ve bu şekilde tesis edilen Gelgit Ölçme Nivelman noktaları, ülkenin birinci dereceli nivelman şebekesine bağlanacak.

2 nci Tavsiye

Kıyı kesimlerinde okyanus gelgit hareketlerinin yükselme ve alçalmalarının tesirleri ile ilgili verileri göz önünde tutan sempozyum, bu tesirler hakkında teorik incelemeler yapılmasını ve bu tesirlerin hacminin ölçülmesine uygun metodların araştırılması

3 üncü Tavsiye

Fransız geodezi bilgilerinin kendi ülkelerindeki birinci derece nivelman şebekesinin tamamlanması üzerine IGN-1962/69 Avrupa Müşterek Nivelman Şebekesine -1970 dayanarak yaptıkları yeni (geçici) hesapların neticeleri ile okyanus coğrafyacılarının tüme varım çalışmalarının sonuçlarının mukayesesi yapıldığı zaman bunlar arasında yüksek kaliteli uyuşma dikkati çekti.

Böylece, Avrupa Müşterek Nivelman Şebekesinin ulaşamadığı denizler hakkındaki yayınlanmış bilgilerin kısırlığı muvacehesinde deniz coğrafyacılarının tüme varım çalışmalarının sonuçlarının doğruluğunun ortaya çıkarılmasına olan ilgi de göz önünde tutularak sempozyum şu tavsiyelerde bulunmuştur :

SSCB, Bulgaristan, Romanya, Türkiye, Yugoslavya ve Polonya'nın nivelman şebekelerinin birleşmesine müsaade ederek, Avrupa Müşterek Nivelman Şebekesinin eksik kalan kesiminin tamamlanması yolu ile, Baltık Denizi, Karadeniz, Ege Denizi, Tiran Denizi ve Adriyatik Denizinin Trieste bölgesinin elde mevcut deniz haritalarındaki irtifa farklarının hesaplanmasını sağlıyacaklar.

Ayrıca, Avrupa Müşterek Nivelman Şebekesi bir bütün olarak ele alınarak, yeni nivelman çalışmaları yapılan yerler revizyona tabi tutulup tamamlanacak.

4 üncü Tavsiye

Dünya yüzeyinin periyodik değişimleri hakkında bilgi edinmek ve bu değişimlerin hassas bir şekilde ölçülmesi gerektiğinin ehemmiyetini nazarı itibare alan sempozyum, gravite sürati bilinen ve gelgit ölçümleri sonucunda ortalama deniz seviyesi bulunmuş yerlerde, belirli sayıda araştırma istasyonları kurulmasının gereğini kabul etmiş olup şu tavsiyelerde bulunmuştur:

— Dünya üzerinde, halen olduğu gibi, gravitenin periyodik olarak tam ölçümü işleri ile uğraşan bu istasyonlardan bir kısmının Milletlerarası Ağırlık ve Uzunluk Ölçüleri Dairesi tarafından incelenmesi gerekmektedir.

— Bu istasyonlardan bazılarının en yakınlarında bulunan, iyi teçhiz edilmiş, hassas nivelman yolu ile gelgit ölçümü yapan millî istasyonlara bağlanması gerekmektedir.

— Gravite ve ortalama deniz seviyesi ile ilgili farklılıkların yakın müşterek çalışma yapılarak incelenmesi gerekmektedir.

Sempozyumda ayrıca, SSCB Bilim Akademisine Prof. Meszherikov'un ölümü dolayısı ile bir taziyet mesajı gönderilmesine de karar verildi. Bu arada, sempozyum sırasında takdim edilen çalışma raporları ve sempozyum müzakerelerinin tam metin halinde yayınlanmasının 1971 yılı yazından önce olamayacağı da belirtilmiştir. Münferit çalışmalar hakkında bilgi isteyenlerin, bu çalışmayı yapanların adreslerine müracaat etmeleri gerekmektedir.